

Dosarul nr. 2rc-137/21

2-20088961-01-2rc-01122021

Prima instanță, Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: V. Schibin)

Instanța de apel, Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Galchina Natalia”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Anghel Lux” împotriva Întreprinderii Individuale „Galchina Natalia” cu
privire la încasarea în datorie,

împotriva încheierii din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Întreprinderea Individuală „Galchina Natalia”, cu
privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelul declarat de Întreprinderea
Individuală „Galchina Natalia”, împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a
Judecătoriei Bălți, sediul Central ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 28 iulie 2020, SA „Anghel Lux” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎI „Galchina Natalia”, solicitând încasarea datoriei în sumă de 224571,60
de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost
parțial admisă acțiunea depusă de SA „Anghel Lux”. A fost încasat din contul ÎI
„Galchina Natalia” în beneficiul SA „Anghel Lux” suma de 224571,60 de lei, cu titlu
de datorie, suma de 6737 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei
de stat. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 25 octombrie 2021, ÎI „Galchina Natalia” a depus cerere de apel împotriva
hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia,
casarea hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și
emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369
alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de ÎI „Galchina Natalia”, privind
repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul depus de ÎI „Galchina Natalia”,
ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze
repunerea în termen.

La 23 noiembrie 2021, ÎI „Galchina Natalia”, a depus cerere de recurs împotriva
încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 08

noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea apelului în termen și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului ÎI „Galchina Natalia” a indicat că cauza a fost examinată în absența sa, înștiințările au fost expediate pe adresa unde ea nu mai locuiește, apartamentul fiind vândut la 03 septembrie 2019, iar la moment locuiește în s. Sturzovca, str. Ștefan cel Mare, 97.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată la 09 noiembrie 2021 la adresa poștală a apelantei/recurente și a fost recepționată la data de 15 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 77).

Astfel, recursul declarat la 23 noiembrie 2021 este în termen.

La 01 decembrie 2021 în adresa SRL „Anghel Lux” a fost expediată copia recursului declarat de ÎI „Galchina Natalia”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 85), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și normele legale aplicabile la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎI „Galchina Natalia”, urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În speță se constată că, ÎI „Galchina Natalia”, contestă încheierea Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2021, prin care, a fost respinsă cererea de repunere în termen și restituită, ca fiind tardivă, cererea de apel împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Potrivit prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Mai mult, dispozițiile art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă constituie o garanție a dreptului de apărare, legiuitorul urmărind că persoanele, care din motive întemeiate au omis termenul de apel, pot fi repuse de către instanța de apel, în baza cererii. Totodată, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 19 noiembrie 2020 (f.d.35), însă cererea de apel a fost depusă la 25 octombrie 2021.

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că apelul a fost declarat în afara termenului de 30 de zile.

Astfel, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 19 noiembrie 2020, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 20 noiembrie 2020.

În context, instanța de apel justificat a reținut că apelanta ÎI „Galchina Natalia” a declarat apelul peste termen. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul reiterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, alegațiile aduse de către recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelanta/recurentă la 21 iulie 2021 a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, iar la 06 august 2021, a recepționat dispozitivul hotărârii din 19 noiembrie 2020. Or, în aceste circumstanțe, este evident că recurenta cunoscând de existența litigiului a avut posibilitatea de a depune cerere de apel până la expirarea termenului de 30 de zile calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, iar după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, cererea de apel poate fi suplimentată.

La caz, recurenta abia la data de 25 octombrie 2021 a înregistrat cerere de apel, doar că a fost depusă în afara termenului de 30 de zile stabilit de legiuitor.

Alegația recurentei precum că, nu a cunoscut despre pronunțarea hotărârii de către Judecătoria Bălți, sediul Central, la data de 19 noiembrie 2020, nu justifică omisiunea sa de a se conforma prevederilor legale, or, materialele dosarului denotă că recurenta a fost legal citată pentru ședința din data de 19 noiembrie 2021, însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat”.

Subsecvent, Colegiul conchide că, nu au fost determinate anumite circumstanțe ce ar justifica calcularea termenului de depunere a cererii de apel de la primirea hotărârii și nu de la pronunțarea dispozitivului acesteia, în condițiile în care recurenta, nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult, la 21 iulie 2021, aceasta deja cunoștea despre existența hotărârii contestate deoarece, a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea hotărârii din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Deși apelanta ÎI „Galchina Natalia” a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă

din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Galchina Natalia”.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Anghel Lux” împotriva Întreprinderii Individuale „Galchina Natalia” cu privire la încasarea în datorii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic